

NAJČEŠĆE POSTAVLJENA PITANJA:

SUSTAV MEĐUNARODNE ZAŠTITE U RH

PRAVA I OBVEZE

1. Koja su moja prava kao tražitelj međunarodne zaštite?

- pravo na smještaj u Prihvatilištu, uključujući:
 - i) hranu i odjeću osiguranu u naravi
 - ii) naknadu troškova javnog prijevoza za potrebe postupka odobrenja međunarodne zaštite
 - iii) novčanu pomoć, **osim**:
 - a) ako si u radnom odnosu i ostvaruješ primanja dovoljna za osiguravanje odgovarajućeg životnog standarda
 - b) posjeduješ novčana sredstva ili su novčana sredstva osigurana na drugi način, a koja omogućuju osiguravanje odgovarajućeg životnog standarda.
- boravak u Republici Hrvatskoj
- vođenje postupka na jeziku koji razumiješ
- informacije o pravima, obvezama i postupku odobrenja međunarodne zaštite te pravno savjetovanje
- osiguranje odgovarajućih materijalnih uvjeta prihvata
- zdravstvenu zaštitu
- osnovno i srednje obrazovanje
- besplatnu pravnu pomoć pred prvostupanjskim upravnim sudom
- slobodu vjeroispovijesti
- pravo na rad: ako se u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva bez tvoje krivnje nije donijela odluka
- postavljanje skrbnika maloljetnim i poslovno nesposobnim osobama u postupku

2. Koje su moje bitne obveze kao tražitelj međunarodne zaštite?

- podvrgnuti se provjeri i utvrđivanju identiteta te zemlje ili regije podrijetla (može uključivati: analiza jezika i dijalekta uz mogućnost korištenja programskih tehnologija)
- podvrgnuti se zdravstvenom pregledu
- poštivati Kućni red Prihvatilišta
- ostati na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja postupka odobrenja međunarodne zaštite
- javiti promjenu adrese Ministarstvu u roku od dva dana od dana promjene
- pridržavati se uputa i mjera Ministarstva o ograničenju slobode kretanja
- odazvati se pozivu Ministarstva za saslušanje i surađivati tijekom cijelog postupka odobrenja međunarodne zaštite
- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske
- surađivati s nadležnim državnim tijelima Republike Hrvatske te postupati po njihovim mjerama i uputama

3. Koliko dugo traje pravo boravka u Republici Hrvatskoj za tražitelje međunarodne zaštite?

Pravo boravka u Republici Hrvatskoj traje od dana izražavanja namjere za podnošenje zahtjeva do okončanja postupka. To uključuje između ostalog i razdoblje do odluke Upravnog suda o tužbi protiv rješenja koje je donijelo Ministarstvo unutarnjih poslova.

4. Mogu li se slobodno kretati dok čekam odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu?

Ostvarivanjem prava na boravak u RH omogućena ti je sloboda kretanja na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, osim ako ti je ona ograničena radi:

1. procjene činjenica i okolnosti tvog zahtjeva koje se ne mogu utvrditi bez ograničenja te se ocijeni da postoji rizik od bijega
2. utvrđivanja i provjere identiteta i državljanstva
3. zaštite nacionalne sigurnosti i javnog poretka RH
4. sumnje da je namjera izražena radi onemogućavanja provedbe prisilnog udaljenja

Ograničenje može trajati najduže tri mjeseca i iznimno se produžiti za još tri mjeseca.

5. Odobrena mi je međunarodna zaštita. Koja su moja prava i obveze?

Kao osoba s odobrenim azilom ili pod supsidijarnom zaštitom imaš **pravo** na:

- rad (nije potrebna dozvola za boravak i rad ili potvrda o prijavi rada)
- smještaj
- zdravstvenu zaštitu
- obrazovanje
- slobodu vjeroispovijesti
- besplatnu pravnu pomoć (pomoć u sastavljanju tužbe i zastupanje pred prvostupanjskim upravnim sudom u slučaju odobravanja zahtjeva u djelu kojim se priznaje supsidijarna zaštita te u slučajevima prestanka ili poništenja međunarodne zaštite)
- pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin
- socijalnu skrb
- pomoć pri uključivanju u društvo
- spajanje obitelji
- vlasništvo nekretnine sukladno Konvenciji iz 1951. godine
- stjecanje hrvatskog državljanstva sukladno Zakonu o hrvatskom državljanstvu

Azilant i stranac pod supsidijarnom zaštitom **obvezni su** :

- u roku od 15 dana prijaviti prebivalište
- imati kod sebe dozvolu boravka i dati je na uvid zakonom ovlaštenim osobama
- pohađati tečaj hrvatskog jezika, povijesti i kulture
- poštivati Ustav, zakone i druge propise Republike Hrvatske

6. Koliko dugo vrijedi odobrena međunarodna zaštita?

Odobren azil ili supsidijarna zaštita nemaju rok trajanja, već je zakonom propisano kada oni prestaju ili se poništavaju. Ona zakonski prestaje ako stekneš hrvatsko državljanstvo.

Azil može prestati ako:

1. prihvatiš zaštitu zemlje svog državljanstva
2. stekneš državljanstvo zemlje u kojoj možeš dobiti zaštitu
3. se dobrovoljno vratiš u zemlju koju si napustio/la zbog straha od proganjanja
4. prestanu okolnosti u tvojoj zemlji podrijetla na temelju kojih ti je odobrena međunarodna zaštita
5. dobrovoljno stekneš državljanstvo zemlje podrijetla koje si izgubio/la.

Supsidijarna zaštita može prestati ako prestanu okolnosti na temelju kojih ti je ona odobrena ili se toliko promjene da je takva zaštita procijenjena nepotrebnom.

7. Koje su mi isprave potrebne i na koje imam pravo?

Dozvola boravka

Dozvola boravka identifikacijska je isprava kojom dokazuješ identitet, potvrđuješ status i reguliraš prebivalište u Hrvatskoj. Ona također služi za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu.

Zahtjev za izdavanje dozvole boravka podnosiš u policijskoj upravi/postaji prema mjestu prebivališta uz obrazac i:

1. priloženu fotografiju veličine 3 x 3,5 cm (obrazi, brada i čelo moraju biti vidljivi)
2. potvrdu o odobrenoj zaštiti (kod prvog podnošenja zahtjeva)
3. iskaznicu tražitelja

Izdaje se na:

- a) 5 godina ukoliko ti je odobren azil
- b) 3 godine ukoliko ti je odobrena supsidijarna zaštita

Za osobe mlađe od 16 godina zahtjev podnosi zakonski zastupnik ili skrbnik.

Prvo izdavanje dozvole je besplatno.

Putna isprava

Zahtjev za izdavanje putne isprave podnosiš putem e-maila tako da ispunjen i potpisan obrazac 8 pošalješ na sljedeće adrese:

- zg.drzavljanstvo.stranci@mup.hr
- stranci@mup.hr
- zagrebacka@policija.hr

Po zaprimanju odgovora od Ministarstva unutarnjih poslova potrebno je postupati sukladno dobivenim uputama.

Pri dolasku u policijsku postaju/upravu potrebno je donijeti iskaznicu te staru putovnicu, fotografiju (obrazi, brada i čelo moraju biti vidljivi) dimenzija 3,5 x 4,5 cm te potvrdu o plaćanju cijene obrasca putovnice.

Izdaje se na 5 godina ukoliko ti je odobren azil.

Ukoliko ti je odobrena supsidijarna zaštita, imaš pravo na posebnu putnu ispravu za državljanina treće zemlje koja vrijedi do dvije godine.

Što u slučaju krađe, nestanka ili gubitka dozvole boravka ili putne isprave?

Azilan i stranac pod supsidijarnom zaštitom dužni su prijaviti gubitak, nestanak ili krađu dozvole boravka ili putne isprave u roku od 15 dana od saznanja:

- **policijskoj upravi ili policijskoj postaji prema mjestu događaja ili saznanja, ako je do toga došlo u Hrvatskoj;**
- **najbližoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske, ako je do toga došlo u inozemstvu.**

9. Kada mi se neće izdati putna isprava?

Tvoj zahtjev za izdavanje putne isprave odbit će se ako:

- izbjegavaš izvršenje presude u kaznenom postupku
- izbjegavaš izvršenje dospjele imovinskopravne obveze iz bračnog odnosa ili odnosa roditelja i djece, poreznu obvezu ili drugu zakonom utvrđenu imovinskopravnu obvezu
- to zahtijevaju razlozi nacionalne sigurnosti ili zaštite javnog poretka

10. Promijenila/o sam adresu stanovanja. Utječe li to na dozvolu boravka?

Ukoliko promijeniš adresu stanovanja, potrebno je u roku od 15 dana odjaviti staru i prijaviti novu adresu te zatražiti novu dozvolu boravka sljedeći pravila za izdavanje dozvole boravka.

11. Na određeno vrijeme odlazim iz Hrvatske. Kako to utječe na moja prava?

Ukoliko napuštaš Hrvatsku duže od 6 mjeseci, o tome moraš obavijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova. U protivnom, ukoliko se iseliš ili boraviš u inozemstvu neprekidno duže od 6 mjeseci, možeš izgubiti pravo boravka.

Ukoliko koristiš pravo na smještaj, o svom odlasku moraš obavijestiti nadležno tijelo (npr. centar za socijalnu skrb). Vrijeme trajanja prava na smještaj i pomoći pri uključivanju u hrvatsko društvo ne prekida se tijekom tvog boravka u inozemstvu.

12. Kako i koliko dugo ostvarujem pravo na smještaj?

Odobrenjem azila ili supsidijarne zaštite imaš pravo na smještaj ukoliko nemaš novčanih sredstava ili imovine za vlastito pokrivanje troškova. Potrebno je podnijeti zahtjev Hrvatskom zavodu za socijalnu skrb nadležnom prema mjestu tvog prebivališta.

Ukoliko se utvrdi da imaš dovoljno novčanih sredstava ili imovine, može se odrediti da sudjeluješ u plaćanju troškova smještaja.

Pravo na smještaj traje dvije godine od dana uručenja odluke o odobrenju međunarodne zaštite. Ono može prestati ukoliko bez opravdanih razloga ne boraviš na prijavljenoj adresi neprekidno duže od 30 dana. Ono također može prestati ako se utvrdi da se o osigurnom smještaju ne skrbi s pažnjom dobrog gospodara ili ako se osigurani smještaj koristi suprotno njegovoj namjerni.

13. Vrijedi li moja svjedodžba/diploma u Hrvatskoj i mogu li je prevesti?

Kao osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom imaš pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija pod istim uvjetima kao i hrvatski državljanin.

14. Moja diploma/svjedodžba je izgubljena/uništena. Što mogu napraviti?

Ukoliko iz opravdanih razloga ne možeš priložiti potrebnu dokumentaciju koja dokazuje tvoju kvalifikaciju, provest će se procjena tvojih ranije stečenih kompetencija sukladno propisima o reguliranju profesija i priznavanju inozemne stručne kvalifikacije. Tvoj zahtjev za priznavanjem inozemne stručne kvalifikacije ne može biti odbijen na temelju izostanka službenih dokumenata kojim se dokazuje tvoja kvalifikacija.

Za priznavanje osnovnoškolskih i srednjoškolskih kvalifikacija i razdoblja ovog obrazovanja radi zapošljavanja ili nastavka obrazovanja nadležni su:

1. [Agencija za odgoj i obrazovanje](#) (u općim, gimnazijskim i umjetničkim programima)
2. [Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih](#) (u strukovnim programima)

Za priznavanje visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija nadležni su:

1. [sveučilišta, veleučilišta i visoke škole](#) (akademsko priznavanje i priznavanje razdoblja studiju svrhu nastavka obrazovanja u Hrvatskoj)
2. [Nacionalni ENIC/NARIC ured Agencije za znanost i visoko obrazovanje](#) (u svrhu zapošljavanja u Republici Hrvatskoj (stručno priznavanje)